OSTNÍK

Zpravodaj Klubu kaktusářů v Ostravě, z. s.

Číslo 501.
Ročník 50.
Červen 2021

Duvalia caespitosa **Haw., Syn. Pl. Succ. 45, 1812.**

Z naší činnosti

Blíží se prázdniny, květnová schůzka byla opět zrušena a podobná situace je i v červnu. Stále se potýkáme se zákazy i když občas probíhá, pomalé rozvolňování. Pořád nevíme co bude druhý den, jestli se můžeme nebo nemůžeme setkat, kolik lidí může být v jedné místnosti, jestli bude povoleno ubytování na hotelích pro větší počet osob apod. Proto ještě letos naše červnová schůzka, zájezd, výstava, ani setkání kaktusářů POBESKYDÍ 2021 neproběhne. Pokud to situace jen trochu dovolí, mohli bychom se setkat alespoň v malém počtu u někoho na zahradě. Nechme se překvapit, co nám vláda ještě připraví. Snad se po prázdninách uvidíme.

Obrázky našich členů

Duvalia caespitosa Haw., Syn. Pl. Succ. 45, 1812.

Květy některých druhů smrdutém (čeleď *Asclepiadaceae*) vydávají příliš intenzivní zápach, nicméně barvy a tvary květů jsou velmi originální. To je i případ duvalií, jejichž květy jsou mnohdy téměř černé a tvarem připomínají něco mezi mořskou hvězdicí a ústním ústrojím ježovky. Jižní Afrika

Adenium boehmianum Schinz, Verh. Bot. Vereins Prov. Brandenburg xxx, 259, 1888.

Jsou to silně sukulentní beztrnné keře až malé stromy s jednoduchými střídavými listy a nápadnými pravidelnými květy různých barev. Plodem je souplodí měchýřků. Rod zahrnuje 6 druhů, které byly v minulosti shrnovány do jediného, široce pojatého druhu *Adenium obesum*. (čeleď *Apocynaceae*). Adénia jsou pěstována jako krásně kvetoucí sukulenty. Jsou to silně jedovaté rostliny s odporně hořkou chutí. Při pěstování je třeba pamatovat na jejich jedovatost zejména v souvislosti s domácími zvířaty. V Africe a Arábii jsou využívána v domorodé medicíně a k odstraňování parazitů. Adénia jsou pěstována jako působivě kvetoucí okrasné rostliny, sukulenty a bonsaje. Bylo vypěstováno množství forem a kultivarů s rozličně zbarvenými květy, některé jsou i plnokvěté. Vyžadují tak jako jiné sukulenty dobře propustnou půdu a dostatek světla. V zimě ztrácejí listy. V době vegetace jim svědčí přiměřená zálivka, zatímco v zimním období se zalévají jen málo a sporadicky. Nesnášejí kombinaci chladu a vlhka, při níž jsou napadány hnilobami. Zimní teploty by neměly klesat pod 10 °C. Jedovatá mléčná šťáva (latex) z druhu *Adenium boehmianum* je používána domorodci v Namibii jako šípový jed a také k lovu ryb. Rozšíření Severní Namibie a jižní Angola.

Ancistrocactus scheeri (Salm-Dyck) Britton & Rose, The Cactaceae 3: 4, 1923.

Druh byl původně popsán Salm-Dyckem jako *Echinocactus scheerii*, což bylo později změněno na *E.scheeri*. Podle některých starších popisů jsou rostliny jen 35 - 55 mm dlouhé, ale dosahují větších rozměrů - např. Benson uvádí délku těla 25 - 100 (150) mm a šířku 25 - 50 (100) mm. Rostlina na obrázku je ze sběru MK 153.448. Všeobecné rozšíření - jižní Texas a severní Mexiko. Stonek kulovitý až válcovitý, 35 - 65 mm v průměru, světle až tmavě zelené nebo s nádechem do modra, jednoduché, s poměrně slabými až kůlovými kořeny. Žeber 13, rovných nebo mírně šikmých, tuhých, rozdělených ve vejcovité, na horním konci zaoblené hrboly, které jsou šikmo zakončený, na květuschopných hrbolech s krátkými, až 5 mm dlouhými zářezy, nesoucími krátkou, kadeřavou bílou vlnu. Areoly kruhovité nebo vejčité, 2 - 3 mm v průměru, v mládí s krátkou bílou vlnou, později mizící. Okrajových trnů 1 - 18, 8 - 10 mm dlouhých, štětinovitých, tuhých, rovných nebo poněkud ohnutých, bělavých nebo nažloutlých, na hrotu hnědých, vodorovně rozložených, při bázi cibulovitě rozšířených, horní někdy poněkud delší; středové trny 3 - 4, 15 - 20 mm dlouhé, silnější, šídlovité, hranaté, černohnědé s bílými skvrnami, horní rovné nebo poněkud ohnuté, rovné natažené nebo později dolů stlačené, hákovitě ohnuté, poněkud kratší. Květy ze zářezů za areolami, 22 mm dlouhé; květní trubka zelená, se šupinami, holá;okvětní lístky početné (přes 30), vnější tmavě zelené, šupinaté, na kraji roztřepené, vnitřní vejčité, celokrajné, tupé, nejvnitřnější přímé, kopinaté, s hrotem, žlutavě zelené; tyčinky dosahují do horní části okvětních lístků, nitky zelenavě bílé, prašníky sírově žluté; čnělka vyšší než tyčinky; blizna s osmi žlutými rameny. Plod zelený, s málo šupinami. Semena asi 2 mm dlouhá, obráceně vejcovitá, s hnědou, jemně hrbolkovitou testou.

Pěstování kaktusů

Úvod

Při pěstování vycházíme z toho, že kaktusy rostou v přírodě v místech s velkým množstvím světla v nejrozmanitějším prostředí od stepí po pralesy, od míst u moře po hory 5 km nad mořem, od míst se stálou vysokou teplotou až po místa, kde v zimě klesá teplota hluboko pod bod mrazu. U většiny druhů je doba vegetace (období dešťů) střídána dobou vegetačního klidu, kdy kaktusy žijí ze zásob ve svém těle.

Umístění kaktusů

Ideální možnosti nabízí zahrada, ale i v bytě je pěstování možné. Zde hledáme nejsvětlejší místo - parapet na okně na jižní nebo jihovýchodní straně. Možný je i východ, příp. západ. Vhodnější je zkonstruovat předokenní skleníček, kam lze kaktusy umístit již koncem března (nutno je chránit před mrazíky překrytím fólií na noc). Jestliže byly zimovány ve tmě, je třeba zjara kaktusy stínit např. hedvábným papírem, aby nedošlo k popálení zcitlivělé pokožky. Slabé popálení se projeví neškodným zčervenáním, silnější vyvolá světlé popáleniny, které vedou k dlouhodobému estetickému poškození rostliny a mohou vést i k jejímu úhynu. Stoupne-li teplota ve skleníčku nad 35 °C, je nutno větrat. V létě mohou být kaktusy na volném vzduchu, chráněné pouze před deštěm. V zimě umísťujeme kaktusy na suché stanoviště při asi 12 °C. Kaktusy můžeme nechat v květináčích nebo je vyjmeme a zabalíme do papíru. Na uskladnění se hodí nevytápěné místnosti, spíže, sklepy, apod. Měl by zde být suchý vzduch, neboť vlhkost může vyvolat vegetaci a kaktusy se pak za nedostatku světla deformují (rostou do špičky). Na toto stanoviště dáme kaktusy koncem října s naprosto suchou zemí.

Půda

Musí být především propustná. Běžnou zeminu (ne rašelinový substrát!) smícháme s říčním pískem v poměru 1 ku 1 a přimícháme asi 10 % rašeliny. Krček kaktusu je vhodné obsypat antukou nebo kamínky. V současné době je dostupná pemza, kterou můžeme část písku nahradit.

Přesazování

Nejvhodnější doba je počátkem března. Po vyklepnutí z květináče starou půdu oddrolíme z kořenů. Staré a zaschlé kořeny odřežeme ostrým nožem. Rostliny 3 dny necháme ležet, aby zaschly případné ranky (nebezpečí infekce) a pak je zasadíme. Květináč volíme jen o málo větší, než je průměr rostliny. Kořeny musí směřovat dolů. Menší rostliny můžeme sesazovat i do skupin tak, že mezi rostlinami necháváme prostor odpovídající nejvýše průměru rostliny.

Zalévání

Používáme dešťovou nebo odstátou vodovodní vodu. Na počátku vegetace, tj. od konce března 14 dní kaktusy jemně rosíme. Asi po 3 týdnech od prvního rosení, je-li příznivé počasí, půdu na povrchu mírně navlhčíme. Postupně přidáváme vodu až během května přejdeme na normální zálivku. Ta spočívá v úplném prolití květináče tak, že přebytečná voda začne odtékat otvorem na dně květináče. Potom necháme půdu úplně vyschnout a znovu zalijeme. Častější zálivka škodí víc než když necháme kaktusy delší čas na suchu. Tak pokračujeme do poloviny září. V září snižujeme

množství vody v zálivce, koncem září přestaneme zalévat. V období letních veder dochází u kaktusů k letní stagnaci, kdy kaktusy vlivem horka nejsou schopny přijímat vodu a jsou v klidu. V tomto období přerušíme zálivku, nebo prodloužíme intervaly zálivky na dva až tři týdny. Na jaře a na podzim zaléváme ráno, v létě večer. Od října do března nezaléváme vůbec.

Pokud používáme zeminu velmi chudou na živiny, je vhodné kaktusy v zálivce přihnojit. Použijeme poloviční koncentraci hnojiva oproti doporučení pro běžné rostliny a vybereme takové hnojivo, které obsahuje nižší zastoupení dusíku. Přihnojit je vhodné v druhé nebo třetí jarní zálivce. V jedné z posledních zálivek pak lze použít hnojivo se zvýšeným obsahem fosforu, který podpoří kvetení v následující sezóně, a draslíku, který podpoří vyzrávání pletiv před zimním odpočinkem.

Rozmnožování

Nejčastěji rozmnožujeme kaktusy výsevem semen. Při výsevu je třeba dbát na sterilitu prostředí, neboť malé semenáčky velmi lehce podlehnou plísním. Půdu k výsevu předem propaříme. Můžeme např. použít zavařovacích sklenic a zavařovacího hrnce. Takto připravenou zeminu umístíme ve vrstvě asi 2 cm do výsevní nádoby, např. plastové krabičky s průhledným víčkem, zavařovací sklenice, apod. Semena propereme v růžovém roztoku hypermanganu nebo 3 - 5 % peroxidu vodíku tak, že je nasypeme na dlaň, přidáme trochu roztoku a slabě v něm semena mneme prstem druhé ruky (doporučuji použít latexové rukavice). Pro rozsáhlejší výsevy si můžeme připravit plastové mikrozkumavky (typ Eppendorf), do nichž nasypeme semena, přidáme pár kapek zmíněného roztoku a zkumavku zapíchneme do polystyrenové podložky. Po několika hodinách působení vyklepneme semena na filtrační papír. Semena necháme oschnout. Buď přistoupíme k výsevu nebo pro jistotu ošetříme semena v práškovém fungicidu (např. Merpan, rozdrcený Endiaron apod.). Ošetření provedeme např. tak, že semena nasypeme do přehnutého hladkého papíru, k nim přisypeme velmi malé množství fungicidu a semena pomocí špičatého nožíku nebo špachtličky pohoníme fungicidem sem a tam, až se jím obalí. Semena pak vysejeme na povrch substrátu. Nesmí se zasypávat. Vysev v nádobě s odtokovým otvorem zavlažíme převařenou vodou tak, že ji dáme do vnější nádoby s převařenou vodou na dobu, než pozorujeme, že zvlhnul i povrch výsevu. Při použití skleněných nádob je vhodné mít do substrátu zavedenou trubičku, jíž přes nálevku opatrně zaléváme. Nádobku uzavřeme průsvitným víčkem a umístíme do prostředí s teplotou kolem 25 °C. Musí mít dostatek světla, ale ne přímé slunce. Nejlépe je vysévat na jaře, při výsevu např. v zimě musíme přisvětlovat např. zářivkovým nebo LED svítidlem určeným pro rostliny. Kaktusy klíčí během několika dní až týdnů (až na některé výjimky). Při tom výsev udržujeme stále vlhký. Když se na kaktusech vyvinou první trníky, můžeme přistoupit k pikýrování. Semenáčky necháme zaschnout, vyjmeme pomocí pinzety ze substrátu, jemně jej oddrolíme z kořínků a zasadíme do čerstvého substrátu. Kořínek má směřovat dolů. Sázíme na šířku semenáčků. Zavlažovat začneme 3 dny potom. Lépe je první týden často mlžit, nikoliv hned zalévat. Toto pravidlo můžeme porušit zálivkou roztokem fungicidu ihned po přepikýrování (ideální byl dnes již nepovolený Thiram). Když semenáčky narostou, že se začnou dotýkat, pikýrujeme znovu. První sezónu jim poskytujeme pouze rozptýlené světlo. Obvykle narostou při správné péči do takové velikosti (hrášek, i více), že snesou suché přezimování jako dospělé rostliny. Menším rostlinám zajistíme světlé a teplé zimování s občasnou zálivkou. Kaktusy vytvářející odnože můžeme rozmnožovat vegetativně. Odnož odlomíme a necháme zaschnout. Zasadíme ji do suchého Agroperlitu nebo písku. Po nějaké době (řádově týdny) se

objeví špičky čekacích kořínků. Pak rostliny přesadíme do normální kaktusové zeminy a pečujeme o ně jako na počátku vegetačního období, tj. nejdříve rosení, pak mírná a nakonec obvyklá zálivka. Větší odnože řežeme před zimováním. Přes zimu vytvoří čekací kořínky. Můžeme využít i jarní období.

Jak roubovat kaktusy

Proč roubovat?

Roubováním necháme přirůst roub roubovaného kaktusu na vhodnou podnož. Posléze pěstujeme podle nároků podnože, která roub vyživuje. Kaktusy roubujeme zejména z těchto důvodů:

- když jsou choulostivé a na vlastních kořenech je jejich pěstování obtížné (zejména z důvodu rizika hniloby),
- když chceme urychlit růst kaktusu a vyvolat kvetení třeba o několik let dříve, než by se tomu podařilo na vlastních kořenech,
- když zachraňujeme rostlinu, které uhnily kořeny.

Roubováním ovšem někdy vyvoláme takový růst roubu, kdy se tvoří odnože u jinak neodnožujícího kaktusu, nebo roub narůstá do nepřirozené velikosti a je jak nafouklá bublina.

Jak na malé semenáčky

Jako podnož si vybereme delší výhony rostliny *Selenicereus*. Připravíme si čistou žiletku. Nařežeme cca 5 cm dlouhé špalíčky podnože a po namočení do růstového stimulátoru je napícháme do substrátu (například prodávaného substrátu pro výsevy a množení). Pinzetou vytaháme patřičný počet semenáčků z výsevní misky. Pak žiletkou seřízneme plátek vršku podnože. Opatrně uchopíme semenáček a při řezu žiletkou roub nasuneme na ni. Pak žiletku přiložíme k řezné ploše podnože a opatrně - třeba špičkou tužky přesuneme roub na podnož. Upravíme jeho polohu tak, aby roub protínal kruhový cévní svazek na podnoži. Velmi jemným přimáčknutím na hlavičku roubu mu dáme pokyn, aby co nevidět přirostl. Takto lze do jednoho květináčku zasadit podnoží co se jich tam vejde. Květináčky umístíme do vlhkého prostředí - například do skleněné nádoby a zakryjeme sklem. Protože v takovémto prostředí je vysoké riziko houbových chorob, které mohou napadnout řeznou plochu, přestříkneme rostliny fungicidem. Květináčky zavlažíme podmokem vodou s fungicidem (např. Previcurem - stačí 1 ml na litr).

První obrázek ukazuje asi 10 denní roubovance, druhý rostoucí roub *Digitostigma caput-medusae* asi 3/4 roku po roubování

Nádobu uložíme do zastíněného místa skleníku. Po týdnu můžeme sundat sklo a kontrolovat, jak jsme byli úspěšní. Rouby, které nepřirostly, po tomto zahájení větrání brzy seschnou, ale pokud jsme byli pečliví, ztrát nebude mnoho. Spíš se občas stane, že netrefíme cévní svazek podnože a roub roste velmi neochotně. Pokud jsme sázeli hustě, asi po měsíci můžeme rostliny rozsadit. V té době už bychom měli vidět přírůstky. Velmi vitální podnož vyhání boční výhony, které seřezáváme.

Mladé semenáčky se roubují často také na *Pereskiopsis*. S podnoží se hůř manipuluje, ráda vám v ruce zanechá při každém dotyku plno nepříjemných jemných trnů. Používají se jen vrcholové řízky a pracujeme v horkém a vlhkém prostředí. Pokusit se můžete i o roubování na *Echinopsis* (na obrázku dále) nebo jinou podnož, ale semenáčky je lépe nechat trochu povyrůst na jedné z předchozích podnoží a pak přeroubovat. Pokud roub na podnoži pěkně roste, můžeme podnož zkrátit a zapustit do země. To samozřejmě neuděláme u bezchlorofylového kaktusu, který není schopen fotosyntézy. Podnož zakoření, není vidět a kaktus vypadá jako pravokořenný. Jediná potíž je v tom, že je-li touto podnoží *Pereskiopsis*, nezřídka po nějakém roku uhnije, což poznáme dost pozdě. Navíc tato podnož bývá do roubu silně vrostlá. Budeme-li dlabat ven shnilou podnož, budeme mít v roubu pěknou díru a následky si můžeme domýšlet.

Jak na větší rostliny

Roubujeme-li „větší než malé" semenáčky, je třeba roub upevnit. Fotografická ukázka postupu využívá jako rouby odnože bezchlorofylového *Gymnocalycium mihanowichii* a jako podnož články *Hylocereus triangularis*. Tato podnož se chová

podobně jako *Selenicereus*, tedy můžeme ji napíchat do humózní zeminy. Použijeme-li jako rouby kaktusy „větší než malé", pak můžete postupovat podle fotografií. Jediné, co není fotograficky zachyceno, je řez roubu. Rouby jsou přichyceny gumičkami z nastříhaných latexových rukavic. Roubem lehce pojezdíme po řezu podnože, abychom vytlačili bubliny a přebytečnou šťávu. Ošetření podnože proti houbovým chorobám je provedeno hliníkovým práškem nebo štětečkem naneseným práškovým fungicidem. Rostliny po roubování dáme do stínu, ale, pokud nejde o semenáčky, je zbytečné je přikrývat sklem, protože se tím zbytečně zvyšuje riziko hniloby řezné plochy.

Pozor na zimování. *Hylocereus* je citlivý na chlad, a v jeho důsledku jej může snadno zachvátit hniloba. Zimujme jej při pokojové teplotě. Běžněji se používají pro trvalé roubování *Eriocereus jusbertii*, *Trichocereus pasacana* a *Ferocactus glaucescens*. Já osobně používám nejčastěji *Myrtillocactus geometrizans* (také je teplomilný), *Echinopsis aurea* (nevýhodou tohoto rodu je tvorba odnoží, které je třeba odebírat), *Astrophytum myriostigma, Ferocactus glaucescens* (nutno odřezat areoly, z nichž by odnožoval). Za méně obvyklé roubování na *Astrophyta* vděčím návštěvě u přítele Františka Dostála v jeho pardubické sbírce. Vybrané podnoži se po seříznutí musí zkosit hrany, neboť při zasychání se temeno propadá a vznikl by důlek, který by mohl roub odtrhnout nebo by se tu mohla shromažďovat při zálivce voda. Na ukázkách níže vidíte výsledky. Ukázka roubu *Mammillaria theresae* a *saboae*, jejíž odnože mi poslal kamarád ze Španělska, jsem rouboval na *Myrtillocactus geometrizans.*

Týden naroubovaný *Turbinicarpus* na *Echinopsis aurea*

Po týdnu rostlinky *Pediocactus peeblesianus*, *Toumeya papyracantha* aj. přeroubované z *Pereskiopsis* na *Astrophytum myriostigma - capricorne* vypadají takto

Mammillaria herrerae na *Astrophytum myriostigma* vyhlíží velmi pěkně (výsev a roubování z loňska)
Discocactus horstii na *Myrtillocactus geometrizans* bohatě a pravidelně kvete

Roční rostliny rodu *Discocactus, Uebelmannia* na *Myrtillocactus geometrizans*

stejně staré *Obregonia, Echinomastus* na *Echinopsis aurea* resp. na *Astrophytum myriostigma*
Starší rostliny (6 - 8 let) *Ariocarpus* na *Echinopsis aurea*

Když se to nepovede

Nepřiroste-li pár dnů či týdnů starý semenáček, poznáme to záhy, zpravidla seschne a není jeho záchrany. Když se tak stane u většího roubu, roub neroste, časem se u něj mohou objevit i kořínky. Je-li stále živý, pokusíme se o jeho záchranu a přeroubujeme jej.

Na obrázku je vidět, jak nepřirostl roub *Obregonia denegrii* při experimentu s podnoží *Echinopsis mirabilis*. Na následném obrázku je přeroubovaný na *Myrtillocactus geometrizans*

Pěstování podnoží

Velmi rychle lze namnožit *Selenicereus, Pereskiopsis, Hylocereus*. Z řízků v dobré zemi a za přihnojování rostou velmi rychle. U sloupovitého *Myrtillocactus geometrizans* také není problém vrcholové řízky z roubování zakořenit. Nepovedené roubování nám dá matečné rostliny podnoží, kterým odebíráme a zakořeňujeme odnože. U jiných druhů si musíme dostatek podnoží předem napěstovat z výsevů semen.

Část o pěstování kaktusů byla převzata a z části upravena z návodu, jehož zdroje se již nedopátrám. Byl rozdáván na výstavách kaktusů našeho klubu začínajícím pěstitelům.

Pavel Klouda

Notocactus cristatoides Ritter

V roce 1979 popsal Friedrich Ritter, ve své čtyřdílné knize Kakteen in Südamerika, *Notocactus cristatoides*. Od samého začátku tento popis vyvolával mezi pěstiteli notokaktusů různé pochybnosti. Ritter uvádí, že rostliny našel Rudi Büneker nedaleko Ibaré a jsou blízké *Notocactus rubropedatus*, který se má podle popisu nalézat jižně od města Sao Gabriel (asi 35 km severně od Ibaré). Tato poznámka může být pro hodnocení taxonomického zařazení důležitá. Bohužel, stanoviště *Notocactus rubropedatus* jižně od Sao Gabriel neznám. Rostliny, které by mohly být *Notocactus rubropedatus*, jsme našli u Hulha Negra poblíž Bagé, což je asi 75 km jižním směrem od Ibaré. Z popisu *Notocactus cristatoides* je zřejmý i původ zvoleného druhového jména. Stonek rostlin je kulovitý, v dospělosti s vpadlým (stlačeným) temenem. Temeno rostliny je zpočátku normální, ale později se roztahuje do nevýrazného kristátního tvaru. K druhové samostatnosti *Notocactus cristatoides* se přikláněli i němečtí notofilové Andreas Hofacker a Norbert Gerloff. Na serveru World Flora Online (Projekt světového konsorcia Flora Online) je toto jméno uváděno jako „nejednoznačné“. Podle mého názoru tato „nejednoznačnost“ vyplývá spíše z nedostatku informací autorů. Nigel P. Taylor v roce 1987, při diskutabilní kombinaci rodu *Notocactus* do rodu *Parodia,* uvádí toto jméno jako synonymní k jeho kombinaci *Parodia mammulosa* (Lemaire) NP Taylor 1987. Na stránkách firmy Cactário Horst, kterou vlastní Kurt-Ingo Horst, syn známého „lovce kaktusů“ Leopoldo Horsta (1918 - 1987) je u jména *Notocactus cristatoides* uvedeno:

„Kulatý kaktus se stlačeným vrcholem, tmavě zelené barvy, původem z jižní Brazílie. Je to poddruhová taxonomická kategorie *Notocactus mammullosus*. Areoly trnité, asi 12 žlutých radiálních trnů s červenou špičkou v areole, 1 až 3 centrální trny, které se podobají radiálním trnům a obvykle směřují dolů z areoly. Žebra v horní části rostliny jsou obvykle načervenalé. Žluté květy vyrůstají z temene rostliny.“

Notocactus cristatoides, JV 401

Notocactus cristatoides, JV 401

rostlina vzhledově připomíná *Notocactus mammulosus,*

Gymnocalycium denudatum bez květu

Notocactus permutatus, JV 214 u Hulha Negra (Bagé)

Poněvadž jsem se v roce 2019 opět pohyboval v oblasti Lavras do Sul, naplánovali jsme s mými spolucestujícími návštěvu městečka Ibaré a jeho okolí. Městečko Ibaré je vzdálené asi 50 km západně od Lavras do Sul. V okolí jsou roztroušeny fazendy (farmy), které se zabývají chovem dobytka, ovcí a koní. Zemědělský charakter státu Rio Grande do Sul se ale v poslední době velmi mění a tam, kde byly dříve pastviny, jsou lány sóji. V roce 2011 se nám městečko zdálo být hodně zanedbané. V roce 2019 jsme ale viděli, že jsou fasády některých domů opravené. Po projetí městečkem jsme se zastavili na mostě nad železnicí, která vedla a možná, podle map, ještě vede z Cacequi, Sao Gabriel a Suspiro do Bagé v severo-jižním směru a dále do Pelotas a Rio Grande na pobřeží Atlantiku. Až do 90-tých let 20. stol. zde jezdily i osobní vlaky. Dnes už trať slouží jen pro nákladní dopravu. Po nezbytném fotografování jsme pokračovali dále až ke stanovišti *Notocactus cristatoides*, které leží necelé 3 km jihozápadním směrem. Důvod byl jednoznačný. Protože není úplně zřejmé, zda se jedná o samostatný druh a v dostupné literatuře jsem nenašel téměř žádné údaje, jeli jsme stanoviště a rostliny prozkoumat. Bohužel v tu dobu už docela hodně pršelo. Rostliny na stanovišti nebyly uniformní. Některé byly částečně podobné *Notocactus mammulosus* a o jiných se to říct nedalo. Nezdá se mi pravděpodobné, že by se jednalo o 2 různé notokaktusy. Mimo notokaktusy jsme na stejném místě našli i několik rostlinek gymnokalycií, pravděpodobně *Gymnocalycium denudatum*. Kvůli dešti byl náš průzkum v podstatě jen povrchní a stačili jsme pořídit jen fotodokumentaci. Z fotografií je zřejmá vzhledová rozmanitost. I když jsme se chtěli dostat dále na západ, raději jsme cestu vzdali. Cesta byla příliš rozblácena. Proto jsme se vrátili zpět přes Ibaré, do tepla hotelu Central v Lavras do Sul.

Jaroslav Vích

50 let Ostníku

Grafické a Tiskové studio L+L s.r.o. - část 4.
e-mail: info@tiskostrava.cz
internetové stránky: www.tiskostrava.cz
Poštovní 153/18, 702 00 Moravská Ostrava a Přívoz

Začíná sezóna a někteří členové si chtějí postavit nový skleník nebo dokonce dům. To se neobejde bez kopání základů. Firma Grafické a Tiskové studio L+L s.r.o. má úzké vztahy s partnerskou firmou **KvalitniVykopy.cz**, která provádí veškeré výkopové práce apod. Nabízí např.:

Výkopy základů včetně kompletní přípravy podloží základové desky a betonáže. Hloubení rýh pro inženýrské sítě, plynové a elektrické přípojky. Výkopy základů pro rodinné domy, chaty, ploty... Výkopy bazénů vč. jejich výstavby. Výkopy čističek vč. dodávky čističek, kanalizace, instalace a dopojení na klíč. Výkopy zdí a opěrných zdí a spousta dalších prací. Navíc si můžete nechat udělat zahradní úpravy, jezírka, cestičky a mnoho dalších. K tomu používají nejmodernější techniku. Na internetových stránkách si můžete přečíst veškeré práce, které tato firma provádí. Pokud se rozhodnete ke stavbě skleníku nebo úpravu domu, můžeme tuto firmu jen doporučit. Šikovná parta lidí vám provede perfektní úpravy.

Odešel Zdeněk Franc

(4. 6. 1935 - 13. 5. 2021)

V době, kdy se každý rok v půli května pořádalo Otevírání sezóny ve Dvoře Králové nad Labem, přišla teď smutná zpráva, že nás opustil ve věku nedožitých 86 let, pan Zdeněk Franc, hlavní organizátor této kaktusářské akce. Byl to skvělý kamarád, přítel, ale také hlavní pilíř klubového života ve Dvoře Královém n. L. Celý svůj život vedle své rodiny a svých blízkých zasvětil také svým zálibám, a to zejména pěstování kaktusů a sukulentů a chovu drobného zvířectva. V roce 1968 byl zakládajícím členem Klubu kaktusářů ve Dvoře a významný podíl měl na pořádání a vzestupu legendárních žirečských výstav, které se staly synonymem doby. Každým rokem pořádal zájezdy do sbírek u nás, ale i do zahraničí, např. do NDR, Německa, Holandska, Rakouska atd. Nechyběl ani zájezd k nám na Ostravsko, na který rád vzpomínám. Díky jeho zápalu se dvorský klub kaktusářů stal jednou z největších a respektovanou organizací. Nezapomenutelná je akce Otevírání sezóny ve Dvoře. Zpočátku jsme se scházeli u něj v zahradě a hospodě, kde nechyběl skvělý uzený bůček. V posledních letech se akce přemístila do restaurace Za vodou, kde bylo ubytování, strava, burza i přednášky na jednom místě. Po této akci jsme s manželkou zůstali pár dnů ve Dvoře a vyjeli jsme s Francovými (později jen s jeho manželkou Jarmilou) na výlety do Krkonoš. Ještě dlouho budu vzpomínat na výstup Sněžky ap.

Zdeněk Franc byl za svoji celoživotní práci v kaktusářském hnutí v roce 2002 oceněn cenou mezi kaktusáři nejvyšší, cenou „Zlatý Alberto“. Nejen kaktusářům ve Dvoře, bude Zdeněk chybět, ale vzpomínat budou i kaktusáři v celé Společnosti i v zahraničí. Nikdy nezapomeneme!

Čest jeho památce!

Zdeněk Franc - třetí Zlatý Alberto 2002

ve skleníku 2011

Informace

--- **6. 9. 2021** - schůzka s přednáškou ???
--- **4. 10. 2021** - schůzka s přednáškou ???
--- **1. 11. 2021** - schůzka s přednáškou ???
--- **25. - 27. 6. 2021** - setkání kaktusářů **Pobeskydí 2021 - zrušeno**
--- sledujte **ON-LINE přednášky** na: SPKS Praha, KKS Islaya Trnava, Chrudim, DKG a jiné.

--- Chystá se výstava kaktusů a sukulentů **18. - 20. 6. 2021**, v Domě dětí a mládeže **Orlová Lutyně**. Pátek a sobota od 9 00 do 18 00 hod. V neděli od 9 00 do 17 00 hod. ??? Zda se to podaří budeme informovat.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním obrázků a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17. hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalovova 1881/10, u zimního stadionu). Přijďte mezi nás.
--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: **lumir.kral@seznam.cz**
--- Aktualizované informace najdete na internetových stránkách Klubu: **www.pavko.cz/kko** nebo osobních stránkách Lumíra Krále: **www.lumirkral.webnode.cz**

Chladné počasí pokračuje

Tři zmrzlí udeřili v plné síle. Letošní zima byla celkově chladnější než předchozí období a navíc poměrně dlouhá. Ještě konec května (dokonce i začátek června) byl dost studený. V lednu a v únoru byly dlouhé týdenní noční mrazy kolem mínus 16 °C, dokonce jednu noc v lednu i v únoru klesla teploty až na - 21 °C. Ani teploty přes den nevystoupily nad nulu, ale pohybovaly se kolem mínus 10 - 12 °C. Většina kaktusů by totálně zmrzla, ovšem některé zimovzdorné kaktusy jsou geneticky vybavené a nízké teploty přežijí. Po dlouhé studené zimě je posunuto i kvetení kaktusů o více než měsíc. Teď už by se teploty měly vyhoupnout nad 20 °C a více, takže se květů brzy dočkáme. Bohužel předpověď počasí na nadcházející období zní, že tropické teploty v červnu nebudou.

Adresy autorů:
Ing. Klouda Pavel, e-mail: klouda@iol.cz
Král Lumír, e-mail: lumir.kral@seznam.cz
Ing. Vích Jaroslav, e-mail: jaroslav.vich@gmail.com

OBSAH – ČERVEN 2021

Z naší činnosti	94	50 let Ostníku	105
Obrázky našich členů	94	Odešel Zdeněk Franc	106
Pěstování kaktusů	95	Informace	107
Jak roubovat kaktusy	97	Chladné počasí pokračuje	107
Notocactus cristatoides Ritter	103		

OSTNÍK
zpravodaj pro potřeby členů Klubu
Tisk: Grafické a Tiskové studio L+L s.r.o., Ostrava
Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, z. s., IČ 024 17 235, 747 68 Kyjovice 170, červen 2021
Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava - Poruba, tel.: 605058070.
Objednávky, distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bajera 6038/5, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021

Adenium boehmianum

Ancistrocactus scheerii